

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра геодезії та картографії

На правах рукопису УДК: 332.3:711

**КОМПЛЕКСНИЙ ПЛАН ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ: ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП**

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
Галузь знань 19 - «Архітектура та будівництво»
Спеціальність 193 - «Геодезія та землеустрій»
Освітня програма «Геодезія та землеустрій»

Кваліфікаційна робота бакалавра
студентки 4 курсу
освітнього рівня бакалавр
Бурчило Надії Вікторівни

Науковий керівник:
Полякова Наталія Олександрівна
Кандидат географічних наук, доцент

Допущено до захисту:

Протокол засідання кафедри № ____ від « ____ » _____ 20 ____ року

Завідувач кафедри

проф. Даценко Л. М.

КИЇВ - 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА ТЕРМІНІВ.....	3
АНОТАЦІЯ.....	4
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРОБКИ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ.....	8
1.1. Формування робочої групи.....	8
1.2. Аналіз нормативно-правової бази.....	11
1.3. Фінансове забезпечення підготовчого етапу.....	14
<i>Висновки до розділу 1.....</i>	<i>18</i>
РОЗДІЛ 2. ЗБІР ТА АНАЛІЗ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДЛЯ РОЗРОБКИ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ.....	20
2.1. Перелік і джерела вихідних даних.....	20
2.2. Проблеми доступу до вихідних даних та шляхи їх вирішення.....	23
<i>Висновки до розділу 2.....</i>	<i>26</i>
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЗАВДАНЬ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ НА ПРИКЛАДІ СТЕПАНЕЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	27
3.1. Загальна характеристика території Степанецької громади.....	27
3.2. Визначення стратегічних пріоритетів розвитку Степанецької громади.....	32
3.3. Формування Завдання на розробку комплексного плану просторового розвитку території Степанецької територіальної громади.....	36
<i>Висновки до розділу 3.....</i>	<i>42</i>
ВИСНОВКИ.....	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46
ДОДАТКИ.....	51

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА ТЕРМІНІВ

ДБН - Державні будівельні норми, які встановлюють обов'язкові технічні вимоги до проектування, будівництва, реконструкції та експлуатації об'єктів будівництва в Україні

КППР - Комплексний план просторового розвитку

ПРООН - Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (UNDP - United Nations Development Programme)

ТГ - Територіальна громада

GIZ - Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit - Німецьке товариство міжнародного співробітництва

USAID - United States Agency for International Development - агентство США з міжнародного розвитку

АНОТАЦІЯ

Бурчило Надія Вікторівна, «Комплексний план просторового розвитку територіальної громади: підготовчий етап», спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій», Київський національний університет імені Тараса Шевченка, географічний факультет, кафедра геодезії та картографії, Київ, 2025.

Робота присвячена дослідженню підготовчого етапу розробки комплексного плану просторового розвитку територіальної громади - ключового документа в системі сучасного просторового планування. В умовах децентралізації та реформування місцевого самоврядування в Україні потреба у стратегічному управлінні територіями зростає, а комплексний план постає як універсальний інструмент, що об'єднує містобудівну, земельну та соціально-економічну політику громади.

Метою роботи є визначення основних процедур та підходів, необхідних для якісної організації підготовчого етапу КППР. Особливу увагу приділено нормативно-правовим аспектам, вимогам до формування робочої групи, аналізу джерел вихідних даних, а також оцінці фінансового забезпечення цього процесу. Показано, що саме підготовчий етап формує фундамент для подальшого проектування та впровадження стратегічних рішень у розвитку громади.

Практична частина роботи представлена на прикладі Степанецької територіальної громади Черкаської області, де розглянуто соціально-економічну, демографічну, екологічну та інфраструктурну характеристику території, а також визначено стратегічні пріоритети її розвитку. Результатом дослідження є формування Завдання на розробку комплексного плану як основи ефективного просторового управління. Робота поєднує теоретичні засади та прикладний аналіз, що дозволяє запропонувати конкретні рекомендації для впровадження інструментів сталого розвитку.

Особливе місце у роботі займає аналіз проблем доступу до вихідних даних: відсутність цифрових форматів, фрагментарність або застарілість інформації, складність у комунікації з розпорядниками даних, зокрема приватними структурами. Запропоновано шляхи вирішення цих проблем, зокрема активне використання

відкритих державних реєстрів, геоінформаційних систем, цифрове моделювання та формування єдиної картографічної основи громади.

Дослідження базується на аналізі чинного законодавства України, практичних прикладів з діяльності громад, а також використанні соціологічних методів. Отримані напрацювання здатні слугувати орієнтиром для місцевих рад, фахівців із планування та інших зацікавлених у розвитку просторових структур..

Таким чином, робота не лише розкриває зміст і значення підготовчого етапу комплексного просторового планування, а й демонструє можливості його ефективного впровадження в умовах конкретної громади з урахуванням сучасних викликів та ресурсних можливостей.

Ключові слова: «просторове планування», «комплексний план», «територіальна громада», «децентралізація», «підготовчий етап», «сталий розвиток», «містобудівна документація».

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах децентралізації та активного територіального реформування в Україні розробка комплексного плану просторового розвитку територіальної громади набуває особливого значення. Цей документ є обов'язковим для прийняття у всіх 1469 громадах країни, він є основою стратегічного управління просторовими ресурсами. Саме якісно організований підготовчий етап відіграє вирішальну роль, адже на ньому формуються завдання, збираються ключові дані та визначаються базові підходи до подальшого планування.

Особливістю цього етапу є його широка міждисциплінарність: він охоплює і юридичні, і фінансові, і соціальні аспекти розвитку. Надійна аналітична база, сформована ще до початку технічного проектування, забезпечує подальше ухвалення ефективних управлінських рішень, спрямованих на довготривалий сталий розвиток громади. У цьому контексті особливої уваги заслуговує залучення мешканців та партнерських сторін до обговорення пріоритетів, що дозволяє досягти більшої прозорості й відповідності планів реальним потребам території. У зв'язку з наведеними фактами, тема роботи є актуальною.

Мета роботи. Визначити процедуру розробки комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади на підготовчому етапі. Робота спрямована на формування основних принципів і підходів для подальшої розробки та розвитку проектів на наступних етапах.

Для досягнення мети було поставлено наступні завдання:

1. Визначити мету створення та склад робочої групи
2. Вивчити законодавчі вимоги до просторового планування
3. Оцінити потреби у фінансуванні для виконання робіт на початковому етапі
4. Зібрати та систематизувати вихідні дані, необхідні для розробки комплексного плану, з урахуванням джерел і доступності інформації
5. Надати загальну характеристику території Степанецької ТГ як об'єкта просторового планування
6. Визначити стратегічні пріоритети розвитку Степанецької громади відповідно до її потенціалу

7. Сформулювати конкретні завдання, які можуть лягти в основу комплексного плану просторового розвитку території громади

Об'єкт дослідження. Процес розроблення комплексного плану просторового розвитку територіальної громади на підготовчому етапі.

Предмет дослідження. Аналіз підходів та процедур здійснення підготовчого етапу розроблення комплексного плану.

Методи дослідження. У роботі використано комплексний підхід, що поєднує аналіз наукових та нормативних джерел, результати емпіричних досліджень, зокрема опитування мешканців громади, а також порівняльні методи й логічне моделювання сценаріїв розвитку територій. Застосування індуктивного та дедуктивного мислення дозволило сформулювати узагальнення на основі конкретних прикладів та розробити ефективні рекомендації для практичного впровадження.

Структура роботи зумовлена метою і завданнями дослідження складається зі вступу, трьох розділів та восьми підрозділів, на 36 сторінках, висновків, 34 використаних джерел, 6 додатків на 6 сторінках.

Ключові слова: «комплексний план», «просторовий розвиток», «громада», «сталий розвиток», «планування», «інфраструктура», «містобудівна документація», «просторові дані», «місцеве самоврядування».

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРОБКИ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ

1.1. Формування робочої групи

Комплексний план просторового розвитку територіальної громади (КППР ТГ) - це сучасний стратегічний документ, який об'єднує різні види планувальної документації для управління розвитком усієї території громади. Він визначає межі функціональних зон, зон охорони природи та культурної спадщини, напрямки забудови та інфраструктури, використання земельних ресурсів.

Такий план замінює кілька застарілих документів і забезпечує основу для управління землею та розвитком громади у післявоєнний період. У таблиці 1.1 наведені завдання КППР.

Таблиця 1.1.

Завдання Комплексного плану просторового розвитку територіальної громади.

Розроблено автором на основі джерела [26].

Завдання	Пояснення
Раціональне планування територій	Забезпечити цілісний розвиток населених пунктів, земель та об'єктів інфраструктури
Ефективне використання ресурсів	Оптимізувати використання земель, водних, лісових і природних ресурсів громади
Гармонізація забудови і охорони довкілля	Уникнути хаотичної забудови, захистити екологічні та культурні об'єкти
Залучення інвестицій та підтримки	Підготувати громаду для залучення інвесторів, реалізації проєктів розвитку та відбудови
Правове регулювання землекористування	Створити прозору систему використання земельних ресурсів відповідно до законодавства

Формування КППР є багатограним та складним процесом, що потребує злагодженої роботи різних зацікавлених сторін. Саме тому важливо створити робочу групу, яка стане ключовою структурною одиницею в організаційному забезпеченні

цього процесу. Робоча група формується як консультативна структура при місцевій владі, покликана координувати процеси розробки просторового плану громади. Вона відповідає за проведення та аналіз результатів громадських обговорень у межах формування завдання.

Процес формування комплексного плану може відбуватися за різними сценаріями, і роль робочої групи безпосередньо залежить від способу визначення завдання на розробку цього плану. Існує два підходи:

1. Якщо у громади вже є затверджена та актуальна концепція інтегрованого розвитку, то саме вона стає основою для розробки КППР.

У цьому випадку стратегічні напрямки та пріоритети вже визначені, що суттєво спрощує процес планування, відсутня необхідність у додатковому громадському обговоренні ключових питань, адже воно вже відбулося на етапі розробки концепції розвитку.

2. Розробка КППР на основі громадських обговорень. Якщо громада не має затвердженої концепції інтегрованого розвитку, або якщо вона застаріла та не враховує поточні умови, то завдання на розробку КППР формується шляхом широкого громадського обговорення. У такому випадку важливо отримати думку мешканців громади, місцевого бізнесу, представників різних секторів та необхідно проаналізувати територіальні, економічні, екологічні та соціальні виклики, які впливають на розвиток громади. Для координації цього процесу формується робоча група, яка стає ключовим майданчиком для узгодження інтересів різних сторін. Наприклад, якщо громада пережила значні трансформації (об'єднання кількох сіл, розвиток нових промислових зон, зміну демографічної ситуації через внутрішню міграцію), то необхідно організувати громадські слухання, анкети, зустрічі з представниками бізнесу та експертами. У цьому випадку робоча група відіграє центральну роль у систематизації отриманої інформації та формуванні комплексного бачення розвитку території (див. рис. 1.1.) [27].

СЦЕНАРІЇ ФОРМУВАННЯ КППР ГРОМАДИ

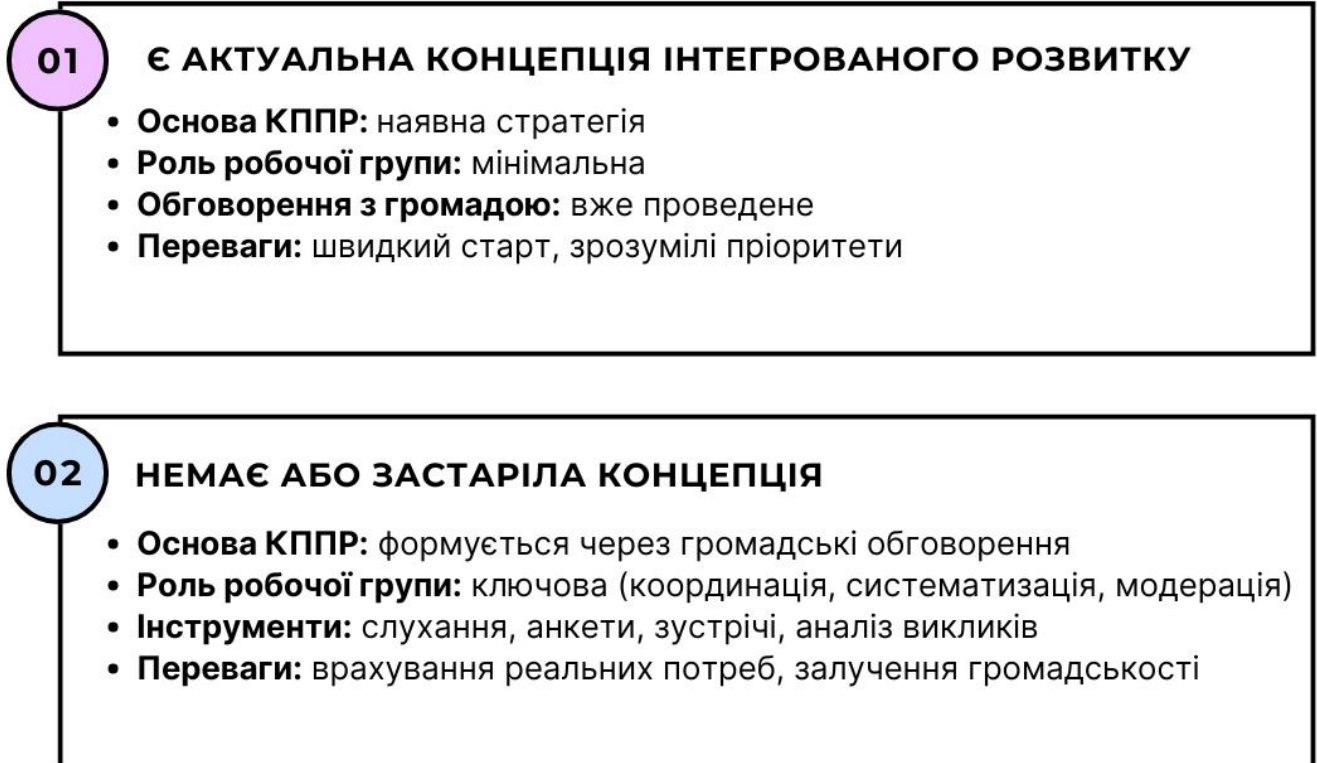

Рис. 1.1. Варіанти організації планування простору громади

Розроблено автором на основі джерела [29].

Склад робочої групи формується з урахуванням участі як представників органів влади, так і громадських організацій, підприємств, ініціативних мешканців та інших зацікавлених осіб. Одним із головних принципів роботи групи є її відкритість та інклюзивність, що дозволяє кожному охочому подати заявку на участь у цьому процесі.

Загальна чисельність робочої групи має складати від п'яти до двадцяти однієї особи, причому її склад повинен містити непарну кількість учасників. Згідно з чинними вимогами, представники органів місцевої влади не повинні становити більше половини складу групи плюс одна особа. Важливим аспектом є забезпечення представництва кожного населеного пункту громади, хоча один делегат може відповідати за кілька сусідніх селищ чи сіл.

Порядок формування робочої групи визначається відповідним рішенням місцевої ради про розроблення комплексного плану. У цьому документі встановлюються вимоги до кількісного та персонального складу учасників, терміни подачі заявок і формат поданих документів. Збір заяв триває не менше десяти робочих днів з моменту публікації оголошення на офіційному вебресурсі громади. Затвердження складу групи та регламент її роботи здійснює виконавчий орган ради, який також відповідає за контроль її діяльності [29].

1.2. Аналіз нормативно-правової бази

Законодавча база, що регулює сферу просторового планування, включає низку нормативних актів, які забезпечують юридичну рамку для планувальної діяльності в громадах. Головним серед них є Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» [23], який встановлює загальні вимоги до підготовки містобудівної документації, включаючи порядок отримання вихідних даних, етапи погодження та обов'язковість громадської участі в планувальному процесі. Документ також забезпечує узгодженість розробленого плану з іншими рівнями містобудівної документації.

Ключове значення мають також державні будівельні норми, зокрема:

- ДБН Б.1.1-14:2021, що регламентує принципи планування територій;
- ДБН В.2.3-5:2018, який стосується проектування транспортної інфраструктури;
- ДБН В.2.2-12:2019, що визначає вимоги до функціонального зонування та забудови.

Крім національного законодавства, необхідно враховувати і міжнародні зобов'язання України, наприклад, Європейську хартію місцевого самоврядування [7], яку ратифіковано ще у 1997 році. Вона передбачає автономність громад у прийнятті рішень, фінансову незалежність, прямі вибори та залучення мешканців до управлінських процесів. Ці принципи активно впроваджуються в українську систему місцевого самоврядування.

Основний принцип	Суть положення	Актуальність для України
Автономія громад	Громади мають право самостійно вирішувати місцеві питання без втручання центральної влади	В умовах децентралізації місцеві ради приймають більшість рішень самостійно
Фінансова самостійність	Громади повинні мати власні бюджети й право розпоряджатися своїми ресурсами	Місцеві бюджети забезпечують фінансування інфраструктурних проектів і відновлення громад
Прямі вибори органів місцевого самоврядування	Місцева влада повинна формуватися шляхом демократичних виборів	Голови ТГ і депутати рад обираються громадянами безпосередньо
Захист місцевої влади	Держава не повинна втручатися в місцеві справи без законних підстав	Забезпечується незалежність громад у розробці стратегічних планів розвитку
Участь громадськості	Жителі громад мають право брати участь у прийнятті місцевих рішень	Залучення громадськості при розробці комплексних планів і бюджетів стало обов'язковим
Принцип субсидіарності	Рішення мають ухвалюватися на найнижчому можливому рівні влади	Громади самі визначають пріоритети розвитку без обов'язкового погодження

Оцінка чинної документації громади дозволяє визначити, наскільки вона відповідає сучасним вимогам просторового планування. Зокрема аналізуються:

- генеральні плани населених пунктів - перевіряється їх актуальність та відповідність потребам громади.
- схеми планування території громади - оцінюється, чи враховані стратегічні напрямки розвитку.
- програми соціально-економічного розвитку - визначається, чи узгоджені вони з містобудівними документами.

При розробці комплексного плану слід використовувати актуальні методики просторового планування, що включають аналіз функціонального зонування, розрахунок потреб громади у територіальних реурсах, екологічні обмеження.

Для успішної реалізації комплексного плану просторового розвитку громади важливо враховувати як рекомендації Міністерства розвитку громад та територій

України, так і думки міжнародних експертів і науковців. Наприклад, з метою сприяння громадам у впровадженні інноваційних підходів до просторового планування, програма USAID АГРО реалізувала пілотну ініціативу, спрямовану на імплементацію положень Закону України №711-IX від 17 червня 2020 року, який вніс зміни до низки нормативно-правових актів у сфері землекористування. У рамках цієї ініціативи було розроблено комплексні плани просторового розвитку для Пісочинської та Роганської громад, що розташовані в Харківському районі. Результатом стало видання методичного посібника, який детально описує етапи формування КППР для територіальних громад [28].

Також важливим документом є Закон України «Про землеустрій» [22], який регламентує використання та охорону земель, що є ключовим аспектом просторового розвитку. У межах комплексного плану важливо правильно визначити функціональне призначення земельних ділянок, їх категорії та правовий статус. Закон також містить положення щодо документації із землеустрою, що допомагає інтегрувати земельні питання в загальну систему планування території громади.

Постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 року № 853 [4] встановлює механізм фінансової підтримки громад у процесі розробки КППР. Вона регламентує порядок надання субвенції з державного бюджету місцевим, що дає змогу громадам отримати державне фінансування для підготовки містобудівної документації. Завдяки цій постанові громади можуть залучати кошти для оплати послуг спеціалізованих організацій та експертів.

Постанова Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 року № 632 [20] визначає формат електронних документів для комплексного плану, генерального плану та детального плану території. Він регулює вимоги до цифрових містобудівних документів, що забезпечує їх сумісність, зручність використання та інтеграцію в геоінформаційні системи. Відповідно до цієї постанови, всі просторові плани повинні розроблятися в електронному форматі, що дозволяє забезпечити доступність та прозорість планувальних рішень для громади та органів влади.

Зазначені закони, постанови та норми є основою для розробки КППР ТГ. Вони регламентують правові та технічні аспекти планування, а також забезпечують

цифровізацію містобудівної документації. Дотримання цих норм є обов'язковим для створення ефективного сучасного та прозорого просторового плану, який відповідатиме інтересам громади та сприятиме її сталому розвитку.

1.3. Фінансове забезпечення підготовчого етапу

Розробка комплексного плану громади на підготовчому етапі є великим та затратним процесом, який потребує значного фінансування та врахування різноманітних витрат. Перш за все, необхідно провести дослідження та аналіз даних громади, що включає збір соціально-економічних, екологічних та демографічних відомостей, а також вивчення поточної ситуації в громаді, що передбачає оцінку географічного положення, інфраструктури та існуючих проблем. Одним з основних етапів є також дослідження землевпорядних даних, зокрема отримання картографічної інформації, супутникових знімків та даних про земельні ресурси.

Наприклад, Стеблівська селищна територіальна громада Черкаської області передбачила витрати на виготовлення топографо-геодезичної зйомки масштабу 1:10000 для всієї території громади та оновлення зйомки масштабу 1:2000 для селища Стеблів. Загальна очікувана вартість цих робіт становила 2599000 гривень [18].

Для правильного формування плану розвитку необхідно здійснити оцінку потреб громади, що включає проведення опитувань, зустрічей з населенням та зацікавленими сторонами з визначенням пріоритетів розвитку. Крім того, витрати на консультації та участь громадськості мають важливе значення для цього етапу, однак необхідно залучати фахівців з містобудування, планування, екології, транспорту та інших сфер, а також організувати громадські слухання, на яких місцеві жителі можуть висловити свої побажання та зауваження.

Одним із важливих елементів є залучення громадських організацій та неурядових структур, що допомагають сформувати багатогранну картину потреб громади. Для технічних робіт також необхідно передбачити витрати на розробку

карт та планів, створення картографічних матеріалів, які відображають як існуючий стан, так і плани на майбутнє, а також на моделювання та прогнозування містобудівних проектів. Наприклад, для визначення оптимальних шляхів розвитку транспортної інфраструктури чи зонування земель необхідно використовувати відповідне програмне забезпечення, яке має свою вартість. До того ж, на підготовчому етапі часто виконується аналіз ризиків, що включає оцінку екологічних, техногенних та інших ризиків для громади, зокрема, природних катастроф чи забруднення навколишнього середовища.

Не менш важливою частиною є юридичні та адміністративні витрати, зокрема оформлення документації, що підтверджує всі етапи розробки плану, а також витрати на правові консультації, особливо щодо законодавчих вимог та процедур узгодження плану з відповідними органами влади.

Для забезпечення ефективної співпраці між місцевими органами влади, державними установами та іншими структурами потрібно буде виділити кошти на адміністративні витрати.

Також зростають інформаційні та комунікаційні витрати, через які для успішного впровадження плану необхідно розробити стратегію комунікації для інформування громади про процес розробки, основні етапи та результати. Для цього може знадобитися створення онлайн-платформи для збору відгуків громадян, публікацій звітів і проектів, а також для організаційного обговорення.

Додатково можуть бути витрати на маркетинг і розповсюдження матеріалів, таких як брошури, буклети, а також витрати на організацію виставок і презентаційного плану.

Для забезпечення роботи команд проекту необхідно передбачити витрати на оплату праці спеціалістів, зокрема планувальників, аналітиків, юристів та інших фахівців. Інші витрати можуть включати подорожі та транспортування для проведення консультацій, збору даних або зустрічі з зацікавленими сторонами, а також витрати на публікацію та розповсюдження матеріалів. Основні категорії витрат представлені на рис. 1.2.

Витрати на початковому етапі

Рис. 1.2. Витрати на КППР громади на початковому етапі.

Розроблено автором на основі джерела [28].

Основними джерелами фінансування підготовчого етапу є кошти місцевого бюджету, державні субвенції, міжнародні гранти та технічна допомога, а також інвестиції приватного сектору (див. рис. 1.3.).

Використання коштів місцевого бюджету передбачає виділення фінансування на підготовчі роботи. Наприклад, Чорноморська міська територіальна громада фінансує розробку комплексного плану за рахунок власного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством [24].

Державні субвенції надаються відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28.07.2021 № 853 [4]. Умовами надання субвенції є прийняття рішення про розроблення комплексного плану, затвердження завдання на розроблення,

наявність актуалізованої картографічної основи та забезпечення співфінансування з місцевого бюджету.

Міжнародні організації, такі як USAID, GIZ та ПРООН, пропонують гранти та технічну допомогу для підтримки просторового планування та розвитку громад [25, 8, 30].

Наприклад, Програма USAID АГРО підтримала розробку комплексних планів для Роганської та Пісочинської територіальних громад Харківської області [28].

Основні джерела фінансування підготовчого етапу КППР

Джерело фінансування	Характеристика	Приклади використання
Місцевий бюджет	Кошти громади, передбачені в програмі соціально-економічного розвитку	Оплата геодезичних зйомок, консультацій, проведення слухань
Державна субвенція	Субвенція з держбюджету відповідно до Постанови КМУ № 853	Часткове покриття витрат на розробку КППР за умов співфінансування
Міжнародна технічна допомога	Гранти, фінансування, експертна підтримка від донорів	USAID, GIZ, ПРООН – фінансування проєктів у громадах
Приватні інвестиції	Кошти бізнесу або через державно-приватне партнерство	Фінансування підготовки проєктів забудови, комунікацій, детальних планів
Інші джерела	Внески громадських організацій, благодійні фонди, партнерські програми	Підтримка відкритих обговорень, інформування громади

Рис. 1.3. Фінансові ресурси для підготовки комплексного плану просторового розвитку.

Розроблено автором на основі джерела [28].

Залучення таких ресурсів може суттєво полегшити фінансовий тягар на місцевий бюджет та забезпечити доступ до передового досвіду та технологій.

Інвестиції приватного сектору, зокрема через державно-приватне партнерство, можуть бути спрямовані на фінансування окремих компонентів підготовчого етапу, таких як розробка детальних планів територій або створення інфраструктурних об'єктів. Це дозволяє залучити додаткові ресурси та стимулювати економічний розвиток громади [11].

Забезпечення належного фінансування та контролю на підготовчому етапі є запорукою успішної розробки комплексного плану, що сприятиме сталому розвитку громади та покращенню якості життя її мешканців.

Висновки до розділу 1

У першому розділі було розглянуто ключові організаційні засади підготовчого етапу розробки комплексного плану просторового розвитку території громади. На цьому етапі визначається стратегічна основа майбутнього документа, що поєднує містобудівне та землевпорядне проектування.

Одним із найважливіших елементів є формування робочої групи, яка координує процес підготовки, забезпечує комунікацію з громадськістю та виступає платформою для узгодження інтересів усіх сторін. Було визначено, що її склад має бути представницьким, відкритим і збалансованим.

У межах аналізу нормативно-правової бази розкрито сучасні законодавчі засади просторового планування в Україні. Особлива увага приділена Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону «Про землеустрій», Постановам КМУ № 853 та № 632, а також відповідним ДБН. Вони створюють правову рамку для ефективної, узгодженої та прозорої роботи над КППР.

Фінансове забезпечення підготовчого етапу охоплює широкий спектр витрат: від збору та аналізу вихідних даних, геодезичних робіт, юридичних консультацій до організації громадських обговорень і супроводу експертами. Визначено основні джерела фінансування - місцеві бюджети, державні субвенції, міжнародна технічна підтримка, а також інвестиції приватного сектору.

Отже, підготовчий етап є фундаментальним для подальшого успішного планування розвитку території громади, оскільки забезпечує правову, фінансову та організаційну основу для формування цілісного просторового бачення.

РОЗДІЛ 2. ЗБІР ТА АНАЛІЗ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДЛЯ РОЗРОБКИ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ

2.1. Перелік і джерела вихідних даних

Для розроблення КППР територіальної громади необхідно зібрати широкий спектр вихідних даних, які відображають сучасний стан території, її природні умови, забудову, інженерну інфраструктуру та соціально-економічні характеристики. Загалом для розроблення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, його складових частин, таких як генеральні плани населених пунктів і детальні плани територій, необхідно зібрати широке коло вихідних даних. До них належать геопросторові відомості про об'єкти Державного земельного кадастру, об'єкти нерухомого майна, речові права на нерухомість, обмеження у використанні земель, об'єкти лісового фонду, території та об'єкти природно-заповідного фонду, елементи Смарагдової мережі (природоохоронні території Європейського значення), водний фонд і водно-болотні угіддя, мінерально-сировинні ресурси.

Крім того, обов'язково враховуються об'єкти всесвітньої спадщини, пам'ятки культурної спадщини, археологічні, історико-культурні заповідники об'єкти та відповідні охоронні зони. Дані про населення, об'єкти виробничої та невиробничої сфер, об'єкти соціальної інфраструктури та об'єкти цивільного захисту також формують основу вихідної інформації. Окрему категорію становлять дані про інженерну інфраструктуру (водопостачання, теплопостачання, електропостачання, газопостачання, телефонізацію, трубопровідний транспорт) та дорожньо-транспортну мережу (залізниці, автошляхи, вокзали, об'єкти повітряного транспорту).

Особливу увагу слід приділити об'єктам природної та техногенної небезпеки як на території, так і в суміжних територіях. Необхідно також враховувати природно-кліматичні умови, стан навколишнього природного середовища, ризики виникнення надзвичайних ситуацій.

Серед стратегічних вихідних даних важливими є: розміщення об'єктів відповідно до Генеральної схеми планування території України, Державної стратегії регіонального розвитку, Стратегії сталого розвитку, затвержені містобудівні документи регіонального та місцевого рівня, концепції інтегрованого розвитку, програми комплексного відновлення територій. Також беруться до уваги прогнози та програми економічного, соціального розвитку, галузеві стратегії охорони довкілля, плани управління річковими басейнами, плани землеустрою й документи, що регламентують використання земель природоохоронного, рекреаційного, історико-культурного та іншого спеціального призначення.

При розробці розділу «Історико-архітектурний опорний план» обов'язковими є дані про об'єкти всесвітньої спадщини, пам'ятки культурної спадщини, охоронні території та археологічні об'єкти, зокрема інформації з облікової документації й розпорядчі документи щодо меж земель історико-культурного призначення [21].

Законодавство передбачає можливість безоплатного доступу розробників КППР до ключової інформації, що перебуває у розпорядженні державних, а також підприємств, установ та організацій у доступних форматах - текстових, графічних, цифрових чи інших. При надсиланні запитів обов'язково фіксується дата їх відправлення для контролю часу очікування відповідей.

Взаємодія з органами державної влади та місцевого самоврядування передбачає подання офіційних запитів до Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, Державної екологічної інспекції, Державного агенства водних ресурсів, Державної служби статистики та інших відомств. У таблиці 2.1. узагальнено, до яких установ слід звертатися для отримання необхідних вихідних даних.

Використання відкритих даних та геоінформаційних систем значно спрощує процес збору інформації. Через платформу національного рівня користувачі отримують доступ до просторової інформації, зокрема кадастрових карт та цифрових моделей територій [34].

Таблиця 2.1.

Джерела та зміст вихідних даних для КППР.

Розроблено автором на основі джерела [23].

Вид вихідних даних	Куди надсилають запит	Що саме запитують
Межі населених пунктів, земельні ділянки	Держгеокадастр, кадастрова карта	Витяги з Державного земельного кадастру
Права власності, обмеження використання	Мін'юст, Реєстр речових прав на нерухоме майно	Дані про власників, обтяження земель
Ліси, лісові землі	Держлісагенство, обллісгоспи	Дані про лісові масиви, межі
Водні об'єкти, водно-болотні угіддя	Держводагенство, басейнові управління водних ресурсів	Відомості про річки, ставки, озера
Природоохоронні території, природно-заповідний фонд	Міндовкілля, обласні департаменти екології	Інформація про природні заповідники
Пам'ятки культурної спадщини	Міністерство культури, обласні управління культури	Реєстр пам'яток, зони охорони
Населення, заклади освіти, охорони здоров'я	Органів місцевого самоврядування	Статистика населення, розташування закладів
Інженерна інфраструктура	Обленерго, водоканали, газові компанії	Схеми електро-, водо-, газопостачання
Дороги, залізниці	Служба автомобільних доріг, Укрзалізниця	Траси доріг, залізничні колії
Об'єкти потенційної небезпеки	ДСНС, обласні департаменти цивільного захисту	Перелік небезпечних об'єктів
Рельєф, ґрунти, природно-кліматичні умови	Інститут географії НАН України, Укргідрометцентри	Карти рельєфу, кліматичні дані
Раніше розроблена містобудівна документація	Місцеві ради, Департаменти архітектури	Генплани, детальні плани територій, історико-архітектурні плани

Отриману інформацію слід привести у відповідність до поточних умов, впорядкувати та адаптувати для інтеграції у структуру просторового плану. Підготовка та оновлення картографічних матеріалів включає створення єдиної цифрової топографічної основи громади. Це здійснюється шляхом аналізу існуючих топографічних карт, оновлення геодезичних даних та виконання аерофотозйомки для отримання високоточних знімків території [16].

Для створення єдиної топографічної бази громади використовують формати, що відповідають встановленим нормам просторових даних (наприклад, GDB або GeoJSON) для інтеграції інформації у геоінформаційні системи. Цифрові моделі

рельєфу, кадастрові плани та інші просторові дані поєднуються у єдиній базі для подальшого аналізу та використання у комплексному плануванні.

Обробка та класифікація даних для подальшого використання включає аналіз отриманої інформації, визначення її відповідності чинним законодавчим нормам та технічним стандартам, а також узгодження з іншими стратегічними документами громади. На цьому етапі проводиться перевірка достовірності отриманих даних, виявлення можливих розбіжностей та усунення дублюючої інформації.

Високоякісна розробка комплексного плану громади неможлива без належної організації збору, оновлення та опрацювання вихідної інформації., що дозволяє забезпечити сталий розвиток територій та врахувати всі чинники для оптимального використання ресурсів громади [13].

2.2. Проблеми доступу до вихідних даних та шляхи їх вирішення

Отримання актуальної та достовірної інформації є ключовим фактором для прийняття обґрунтованих рішень у процесі розробки комплексного плану просторового розвитку громади. Проте цей процес стикається з численними труднощами, зокрема відсутністю оновлених даних, паперовими носіями замість цифрових форматів, а також недостатньою публікацією інформації у національній інфраструктурі геопросторових даних.

Однією з поширених проблем є використання застарілих джерел даних. Наприклад, під час збирання інформації про електромережі передбачалося використання даних із проекту районного планування, однак подальший аналіз показав їхню неактуальність, що змусило звернутися до постачальників електроенергії та газу для отримання оновлених відомостей. Окремою складністю є співпраця з приватними компаніями, такими як регіональні газорозподільні організації, які часто відмовляються надавати інформацію через її конфіденційність або комерційну таємницю. У таких випадках єдиним рішенням є взаємодія

фахівцями, які безпосередньо відповідають за контроль використання ресурсів у громаді.

Додатково проблемою є доступ до матеріалів лісовпорядкування, які використовуються для уточнення меж земель, визначення типів угідь та розташування природоохоронних територій. Оскільки ці матеріали часто існують лише в паперовому вигляді та активно використовуються лісогосподарськими підприємствами, отримати їх у цифровому форматі надзвичайно складно.

Ще одним викликом є робота з Держгеокадастром. Отримання ортофотопланів, створених у рамках міжнародних проєктів, є майже неможливим через відсутність чітких інструкцій щодо можливості передачі таких матеріалів третім сторонам. Окрім цього, відсутня законодавча база, яка б врегульовувала доступ до найбільш важливих даних, зокрема файлів обміну результатами землеустрою. Запити на отримання земельних даних часто вимагають значного часу, оскільки інформацію можна отримати лише по окремих ділянках, а не по всій громаді загалом.

Не менш проблемним є доступ до інформації про об'єкти культурної спадщини. У багатьох регіональних управліннях культури відсутні картографічні матеріали, що ускладнює визначення точного місця розташування цих об'єктів. Вирішити цю проблему можна лише у співпраці з відповідними державними установами, які мають повноваження проводити ідентифікацію культурних пам'яток.

Основними викликами у процесі збору вихідних даних є низький рівень інформаційного забезпечення серед установ, які володіють необхідною інформацією, складна взаємодія з приватними постачальниками ресурсів, відмінності у підходах до роботи з даними між районами однієї області, застарілі містобудівні та картографічні матеріали. Також складність викликає процедура подання запитів на отримання інформації через Центри надання адміністративних послуг, що вимагає особистої присутності представника громади та оформлення відповідного доручення [33].

Для ефективного вирішення цих проблем рекомендується офіційно надсилати запити, контролювати їхнє виконання, зв'язуючись із відповідальними особами, та обговорювати з ними формат і зміст необхідних даних ще до отримання відповіді.

Важливо пам'ятати, що законодавство передбачає лише три підстави для відмови у наданні інформації: відсутність відповідних даних у розпорядника, обмежений доступ до інформації та невиконання запитувачем фінансових зобов'язань, пов'язаних із копіюванням або друком. У випадках, коли установа не володіє необхідними відомостями, вона повинна перенаправити запит відповідному органу, який має таку інформацію, та повідомити про це заявника [19].

На рисунку 2.1. наведені причини проблем доступу до вихідних даних та способи їх вирішення на прикладі наступних громад.

Проблема	Приклад громади	Причина	Рішення
Відсутність актуальних даних про інженерні мережі	Роганська громада	Зруйновані або пошкоджені мережі внаслідок бойових дій; відсутність актуальної документації	Проведення додаткових геодезичних обстежень та оновлення документації
Помилки у земельному кадастрі	Тячівська громада	Відсутність відомостей про земельні ділянки, право на які виникло до 2004 року	Проведення інвентаризації та коригування кадастрової інформації
Відсутність охоронних зон пам'яток	Копачівська громада	Неведення актуальної документації органами культури; відсутність визначених охоронних зон	Залучення експертів для історико-архітектурного обґрунтування та встановлення охоронних зон
Відмова приватних операторів надати інформацію	Новоукраїнська громада	Посилання на комерційну таємницю; небажання ділитися інформацією з органами місцевого самоврядування	Офіційні запити через місцеві ради та включення умов про надання інформації у договори співпраці
Застарілі плани без екологічної оцінки	Пришибська громада	Використання старої містобудівної документації без стратегічної екологічної оцінки (CEO)	Розробка окремого звіту зі стратегічної екологічної оцінки та корекція планувальних рішень

Рис. 2.1. Проблеми доступу до вихідних даних для комплексного планування

Розроблено автором на основі джерел [9, 5, 2, 6, 10]

Висновки до розділу 2

У другому розділі було розглянуто процес збору та аналізу вихідних даних, необхідних для розробки комплексного плану просторового розвитку території громади. Встановлено, що ефективне планування неможливе без наявності повної, достовірної та актуальної інформації про територію, що охоплює картографічні, статистичні, соціально-економічні, екологічні та інші дані. Визначено основні джерела інформації - органи державної влади, місцевого самоврядування, відкриті реєстри, державні кадастри, галузеві установи чи статистичні служби.

Проаналізовано ключові проблеми, пов'язані з доступом до вихідних даних, зокрема відсутність цифрових форматів, обмежений або платний доступ до інформації, застарілість наявних матеріалів, дублювання або фрагментарність інформації, відмова деяких суб'єктів (особливо приватних) у наданні інформації, а також складність взаємодії з державною та регіональною владою. Зазначено, що ці труднощі можуть суттєво уповільнити або спотворити планувальний процес, особливо на рівні невеликих громад, які мають обмежені ресурси. Запропоновано шляхи їх вирішення, серед яких: активне використання Національної інфраструктури геопросторових даних, підготовка та направлення офіційних запитів до державних органів, укладання угод про інформаційну взаємодію з підприємствами, що володіють критично важливою інформацією, а також застосування сучасних технологій (ГІС, цифрове моделювання) для обробки та інтеграції даних.

Окремо підкреслено значення створення єдиної цифрової картографічної основи громади як технічної платформи для розробки КППР. Така база дозволяє інтегрувати дані з різних джерел, оновлювати їх у реальному часі та забезпечувати візуалізацію планувальних рішень.

Таким чином, у розділі доведено, що грамотна організація процесу збору та аналізу вихідної інформації - це не лише технічна потреба, а стратегічне завдання, від якого залежить реалізація комплексного, збалансованого та сталого розвитку громади. Успішне вирішення цього завдання значною мірою визначає якість та ефективність усього комплексного плану просторового розвитку.

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЗАВДАНЬ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ НА ПРИКЛАДІ СТЕПАНЕЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.1. Загальна характеристика території Степанецької громади

Степанецька сільська територіальна громада розташована на південному заході Черкаського району Черкаської області. Її площа складає 369,31 км.кв. Громада має помірно континентальний клімат з помірною вологістю. Зими тут м'які, з частими відлигами, а літа - теплі, що забезпечує сприятливі умови для розвитку сільськогосподарського виробництва. Рельєф місцевості є височиною, розчленованою річковими долинами, що сприяє утворенню родючих ґрунтів (див. рис. 3.1).

Рис. 3.1. Рельєф Степанецької ТГ

Ґрунтовий покрив громади переважно складається з чорноземів типових, що є одними з найбільш родючих ґрунтів у світі. Це надає Степанецькій громаді великий потенціал для розвитку органічного агровиробництва та вирощування сільськогосподарських культур (Додаток А).

Степанецька територіальна громада була утворена в 2017 році в результаті адміністративної реформи, що передбачала об'єднання сільських рад. Адміністративний центр громади - село Степанці, яке є найбільшим населеним пунктом і забезпечує управлінські функції громади.

До складу Степанецької територіальної громади входять наступні населені пункти: с. Степанці, с. Пилява Степанецької сільської ради, с. Беркозівка, с. Лізки, с. Павлівка, с. Новоукраїнка Беркозівської сільської ради, с. Копіювата, с-ща Копіювате, с - ща Степанецьке Копіюватської сільської ради, с. Мартинівка, с. Дарівка, с. Ключники Мартинівської сільської ради, с. Полствин, с. Малий Ржавець, с. Горобіївка, с. Буда - Горобіївська, с. Попівка Полствинської сільської ради, с. Таганча, с. Поташня, с. Мельники, с. Голяки Таганчанської сільської ради (Додаток Б).

Загальна чисельність населення громади на 2023 рік складає близько 7016 осіб. Однією з особливостей демографічної структури громади є високий відсоток людей пенсійного віку - понад 30% від загальної чисельності населення (див. рис. 3.2.). Це свідчить про наявність значної частини населення, яке не може брати активну участь у трудовій діяльності, що накладає певні виклики на соціально-економічний розвиток громади.

Також варто зазначити, що внаслідок війни Росії проти України на території громади тимчасово проживає близько 1700 внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Ці люди змушені були залишити свої домівки через бойові дії та оселитися в більш безпечних регіонах, зокрема в Степанецькій громаді.

Незважаючи на демографічні виклики, в громаді спостерігається приріст населення за рахунок тимчасових працівників, які приїжджають із різних регіонів України. Більшість із них працює на ПрАТ «Миронівська птахофабрика», що є одним з найбільших підприємств у регіоні. Завдяки цьому, фактична чисельність населення громади разом з незареєстрованими мешканцями становить близько 9000 осіб. Це підтверджує, що економічна активність на рівні громади значною мірою залежить від розвитку великих промислових підприємств, таких як птахофабрика, що активно залучає робочу силу з інших регіонів (Додаток В).

Рис. 3.2. Вікова структура населення Степанецької ТГ.

Розроблено автором на основі джерела [15].

Природні ресурси Степанецької об'єднаної територіальної громади формують сприятливе середовище для сталого розвитку сільського господарства та екологічно орієнтованої економіки. На території громади розташовано 12 внутрішніх водойм, а також протікають малі річки: Росава, Мартинка, Нехвороща, Синявка, Шевелуха. Загальна площа водойм становить 0,27 тис. га, що становить близько 1 % території громади.

Ґрунтовий покрив представлений переважно типовими чорноземами, які належать до найродючіших ґрунтів, що створює винятково сприятливі передумови для розвитку органічного агровиробництва.

Структура сільськогосподарських угідь свідчить про аграрну спрямованість території. Загальна площа угідь становить 18,5 тис. га, що дорівнює 71 % усієї території громади. З них:

рілля - 15,3 тис. га,

сіножаті - 0,87 тис. га,

пасовища - 1,6 тис. га,

багаторічні насадження - 0,16 тис. га,

перелоги - 0,49 тис. га.

Окрему категорію становлять землі природоохоронного призначення, площа яких становить 0,826 тис. га. (див. рис. 3.3). Наявність таких ресурсів формує передумови для впровадження екологічно орієнтованих стратегій розвитку громади, зокрема в межах ландшафтного та аграрного планування.

Рис. 3.3. Угіддя Стпанецької ТГ.

Розроблено автором на основі джерела [15].

Природно-кліматичні умови сприятливі для ведення сільського господарства та розвитку аграрного сектору. Лісовий фонд громади займає 6,2 тис. га, що становить 23% загальної площі території. Основу лісових насаджень складають хвойні (переважно сосна) та листяні породи дерев.

Крім лісових ресурсів, у межах громади виявлені поклади вогнетривких глин і будівельних пісків. Однак варто зазначити, що значних запасів корисних копалин промислового значення на території не зафіксовано.

Сільськогосподарські угіддя становлять 18,5 тис. га, у тому числі 15,3 тис. га ріллі. Основними напрямками сільськогосподарського виробництва є вирощування зернових (озима пшениця, ячмінь, кукурудза) та технічних культур (соняшник, ріпак), а також кормових культур для тваринництва.

Степанецька громада має вигідне транспортно-географічне положення, що забезпечує її інтеграцію в загальнодержавну транспортну мережу. Через територію громади проходить автомобільна дорога державного значення Миронівна - Канів - Софіївка (загальна протяжність у межах громади - 21,1 км), яка проходить через село Степанці (Додаток Г).

Загальна протяжність доріг комунальної власності становить 115,7 км, з яких 63,8 км мають тверде покриття. Село Степанці знаходиться на відстані 72 км від обласного центру та 128 км від м. Київ. Поблизу розташована залізнична станція Миронівка (22 км). Існує пряме автобусне сполучення зі столицею.

Станом на сьогодні освітню сферу громади представляють п'ять закладів освіти, в яких навчається та виховується 514 дітей. Підвезення учнів до шкіл організовано за допомогою трьох шкільних автобусів.

Медичні послуги надають 11 закладів охорони здоров'я, з яких дві амбулаторії забезпечують амбулаторно-поліклінічну допомогу (Додаток Д).

Функціонують також фельдшерсько-акушерські пункти в селах: Дарівка, Полствин, Малий Ржавець, Горобіївка, Попівка, Беркозівка, Павлівка, Копіювата, Степанецьке. Актуальним залишається питання модернізації медичного обладнання та підвищення рівня доступності медичних послуг.

Культурні потреби населення забезпечуються мережею із 13 закладів культури. Сільські будинки культури та клуби в селах Дарівка, Беркозівка, Павлівка, Малий Ржавець, Попівка, Копіювата.

Незважаючи на відповідність культурної мережі державним нормативам, існує потреба в оновленні підходів до управління культурною сферою з метою підвищення рівня доступу мешканців до культурних послуг та створення умов для творчого розвитку.

Степанецька громада є важливим економічним центром Черкаського району, де сільське господарство займає провідне місце в економіці. Місцеві жителі активно займаються землеробством, зокрема вирощуванням пшениці, кукурудзи, соняшнику та інших культур. Окрім того, в громаді розвиваються підприємства, що забезпечують потреби місцевого населення в продуктах харчування та послугах [15].

3.2. Визначення стратегічних пріоритетів розвитку Степанецької громади

У процесі розробки Стратегії розвитку Степанецької територіальної громади було проведено анкетування серед населення та представників місцевого бізнесу. Опитування дозволило виявити актуальні настрої мешканців щодо рівня життя в громаді та бачення перспектив її подальшого розвитку.

За результатами відповідей на питання «Яким із нижче запропонованих тверджень Ви б охарактеризували Степанецьку громаду?» (рис. 3.4), найбільша кількість респондентів (84 особи) зазначили, що їм комфортно жити в громаді. Також значна частина опитаних (62 особи) висловила бажання, щоб у громаді залишились жити їхні діти. Водночас 31 особа заявила, що проживає у громаді вимушено, не маючи можливості змінити місце проживання. 28 респондентів відзначили, що можуть реалізувати себе у Степанецькій громаді, тоді як 24 особи вважають, що тут немає перспектив для розвитку. Найменшу кількість відповідей отримали варіанти «Я хочу чим швидше звідси виїхати» (10 осіб) та «Я рекомендую свою громаду знайомим» (19 осіб).

Рис. 3.4. Результати опитування мешканців Степанецької ТГ.

Цитовано за джерелом [15].

Відповідаючи на питання «Яким є, на Вашу думку, основний ресурс громади для подальшого розвитку?» (рис. 3.5), більшість опитаних (35 осіб) визначили прогресивну та дієву місцеву владу як головний ресурс для майбутнього розвитку громади. Значну увагу респонденти також звернули на природні ресурси - 24 особи відзначили активність місцевих підприємств і підприємців, 21 особа - привабливу природу території. Серед інших важливих чинників для розвитку громади були названі: наявність вільних земельних ділянок (19 відповідей), іноземні інвестори (15 відповідей) та місцеві підприємства і приміщення для бізнесу (5 відповідей). Менш значущими, на думку опитаних, є такі фактори, як цікаві туристичні об'єкти, корисні копалини, хороша транспортна доступність та вигідне географічне положення (по 2 відповіді кожен).

Рис. 3.5. Результати опитування мешканців Степанецької ТГ.

Цитовано за джерелом [15].

Результати анкетування свідчать, що в цілому населення позитивно оцінює якість життя у Степанецькій громаді та бачить перспективи її розвитку, передусім завдяки активній діяльності місцевої влади та розвитку підприємництва.

У рамках розробки Стратегії розвитку громади на 2017-2025 роки був проведений SWOT-аналіз Степанецької громади (Додаток Е). До цього процесу були залучені представники виконавчого комітету Степанецької сільської ради, зокрема Управління економічного розвитку, а також громадські організації та місцеві активісти. Зокрема, громадська організація «Фонд розвитку «Шевченків край» брала участь у проектах, спрямованих на розвиток громади, за підтримки Благодійного фонду «МХП-громаді» та у співпраці з виконавчим комітетом Степанецької сільської ради.

На основі SWOT-аналізу можна сформулювати ключові стратегічні напрями розвитку, що викладені в таблиці 3.1. Вони покликані підвищити конкурентоспроможність громади, забезпечити економічне зростання, покращити якість життя мешканців та зменшити вплив негативних факторів.

Таблиця 3.1.

Стратегічні напрями розвитку Степанецької ТГ.

Розроблено автором на основі джерела [32].

Стратегічний напрям	Механізми впровадження
Економічний розвиток та інвестиційна привабливість	<p>Стимулювання інвестицій у сільське господарство, зокрема розвиток органічного виробництва.</p> <p>Розширення співпраці з великими аграрними підприємствами, вихід на нові ринки.</p> <p>Підвищення інвестиційної привабливості через покращення земельного кадастру, прозору оренду земель.</p> <p>Підтримка малого та середнього бізнесу, створення умов для розвитку підприємництва.</p>
Розвиток інфраструктури та покращення якості послуг	<p>Реконструкція та модернізація дорожньої інфраструктури між населеними пунктами громади.</p> <p>Поліпшення матеріально-технічної бази закладів освіти, охорони здоров'я та культури.</p> <p>Оптимізація енергоспоживання бюджетних установ, впровадження енергоефективних технологій.</p>
Соціальний капітал та людський потенціал	<p>Залучення та утримання кваліфікованих кадрів у сферах освіти, медицини та соціального обслуговування.</p> <p>Проведення навчальних програм для молоді, підтримка ініціатив активних жителів.</p> <p>Підвищення рівня громадської участі в управлінні розвитком громади.</p>
Екологічна безпека та сталий розвиток	<p>Ліквідація стихійних сміттєзвалищ, відновлення гідрологічного режиму водойм.</p> <p>Посилення природоохоронних заходів, збереження природних ландшафтів та рекреаційного потенціалу.</p> <p>Моніторинг і зниження впливу промислових підприємств на довкілля.</p>
Туризм, культура та імідж громади	<p>Розвиток екотуризму, агротуризму та рекреаційних послуг на основі природного ландшафту.</p> <p>Підтримка культурних ініціатив, творчих колективів та спортивних організацій.</p>

	Формування позитивного бренду громади як привабливого місця для проживання та відпочинку.
--	--

3.3. Формування Завдання на розробку комплексного плану просторового розвитку території Степанецької територіальної громади

Головне завдання підготовчого етапу розробки комплексного плану просторового розвитку громади полягає у формуванні Завдання на його створення.

Завдання на розробку комплексного плану просторового розвитку території громади є вихідним документом, що визначає цілі, обґрунтування, обсяг та зміст проектних робіт з просторового планування. Воно розробляється відповідно до чинного законодавства України та є підставою для укладання договору між органом місцевого самоврядування та розробником документації [28].

У завданні визначаються ключові напрямки просторового розвитку територіальної громади, враховується наявна соціально-економічна, інженерно-транспортна, природна та демографічна ситуація, а також встановлюються вимоги до складу та оформлення проектної документації. До основних цілей розроблення комплексного плану належить забезпечення раціонального використання території громади, формування ефективної просторової структури, збереження природного середовища, покращення умов проживання населення, розвиток інфраструктури та підвищення інвестиційної привабливості. Крім того, планування має враховувати існуючі обмеження у використанні земель, правовий статус територій, інтереси громади та положення стратегічних документів розвитку. Завдання охоплює також вимоги до складу текстової та графічної частини комплексного плану, строки розробки, порядок погодження та затвердження документації. Таким чином, завдання на розробку комплексного плану є ключовим етапом у формуванні сучасної системи просторового планування на рівні територіальної громади [3].

ЗАВДАННЯ

на розроблення Комплексного плану просторового розвитку території
Степанецької сільської територіальної громади

№ з/п	Назва розділу	Опис
1	Вид документації	Комплексний план просторового розвитку території Степанецької територіальної громади Черкаського району Черкаської області
2	Назва території розроблення комплексного плану	Степанецька сільська територіальна громада КАТОТТГ: UA71080410010089282
3	Площа Степанецької територіальної громади	367,7 км ²
4	Замовник комплексного плану території Степанецької територіальної громади	Степанецька сільська рада
5	Розробник комплексного плану території Степанецької територіальної громади	Назва, адреса, телефон, Код ЄДРПОУ організації, архітектурної компанії, консалтингової фірми або спеціалізованої установи, що мають відповідні ліцензії та досвід у галузі містобудування.
6	Підстава для проектування	Рішення Степанецької сільської ради Черкаського району Черкаської області «Про розроблення комплексного плану просторового розвитку»
7	Основні нормативно-правові акти та нормативні документи, що регулюють порядок створення комплексного плану	Закон України від 17.02.2011 №3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності»; Закон України від 17.06.2020 № 711-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель»; Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI «Про Державний земельний кадастр»; Постанова КМУ від 17.10.2012 № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру»; Постанова КМУ від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та

		<p>затвердження містобудівної документації»;</p> <p>Постанова КМУ від 01.06.2021 № 632 «Про затвердження Порядку визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території»;</p> <p>Постанова КМУ від 02.06.2021 № 654 «Про затвердження Класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території».</p>
8	Строк розробки комплексного плану території Степанецької територіальної громади, роки реалізації короткострокового, середньострокового періодів та довгострокової перспективи з урахуванням тривалості всіх погоджувальних процедур	<p>Строк розроблення містобудівної документації згідно договору та календарного плану.</p> <p>Короткостроковий період - 2030 рік (5 років для планувальних рішень детальних планів)</p> <p>Середньостроковий період - 2031-2035 роки (6-10 років)</p> <p>Довгостроковий період - після 2035 року (понад 10 років), строк дії містобудівної документації на місцевому рівні не обмежується згідно п.8 постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 №926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації</p>
9	Перелік вихідних даних для розроблення комплексного плану, що надаються замовником	Перелік вихідних даних, які надаються замовником містяться в додатках до завдання
10	Врахування державних та регіональних інтересів при розробці комплексного плану просторового розвитку території Степанецької територіальної громади	Врахувати державні інтереси, надані Черкаською обласною державною адміністрацією. Врахувати рішення Схеми планування території Черкаської області, Стратегію регіонального розвитку Черкаської області на 2021-2027 роки. Врахувати рішення, що містяться в Генеральній схемі планування території України
11	Врахування переліку проєктних рішень, які необхідно	Врахувати: - планувальні рішення затверджених генеральних та

	<p>передбачити під час розроблення комплексного плану просторового розвитку території Степанецької територіальної громади</p>	<p>детальних планів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - планувальні рішення генеральних та детальних планів, які знаходяться в стадії розроблення; - планувальні рішення у відповідності до стратегії розвитку Степанецької громади та цільових програм; - проєктні рішення; - перелік проєктних рішень, які необхідно передбачити під час розроблення містобудівної документації, які не мають суперечити положенням концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади, для генеральних планів населених пунктів - не мають суперечити положенням комплексного плану, для детальних планів - не мають суперечити положенням комплексного плану та генерального плану населеного пункту
12	Індикатори розвитку території	<ol style="list-style-type: none"> 1) Через села Степанецької громади проходить 1 автодорога державного значення Миронівка - Канів - Софіївка (через с. Степанці), протяжністю 21,1 км. 2) На території Степанецької громади діє 4 заклади загальної середньої освіти. 3) На території Степанецької громади діє 14 лікувально-профілактичних закладів.
13	Перелік населених пунктів, щодо яких передбачається розроблення планувальних рішень генеральних планів	<ol style="list-style-type: none"> 1) с. Пилява 2) с. Лізки 3) с. Павлівка 4) с. Новоукраїнка 5) с-ще Копіювате 6) с. Буда - Горобіївська 7) с. Поташня 8) с. Голяки
14	Кількість та зміст етапів розробки комплексного плану території Степанецької територіальної громади	<p>Підготовка - збір даних, формування завдання.</p> <p>Аналіз - оцінка стану території, проблем, ресурсів.</p> <p>Проєктування - створення просторової моделі, зонування.</p> <p>Обговорення - презентація, збір пропозицій, коригування.</p> <p>Затвердження - експертиза, схвалення радою, внесення в</p>

		кадастр.
15	Графічні матеріали комплексного плану просторового розвитку території Степанецької громади, що будуть надані замовнику	Перелік графічних матеріалів комплексного плану: 1) Схема розташування території розроблення містобудівної документації в системі розселення; 2) Збірний план земельних ділянок, наданих та не наданих у власність чи користування; 3) Ландшафтний план; 4) План функціонального зонування території; 5) План існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель; 6) Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель; 7) Схема транспортної мобільності та інфраструктури; 8) Схема інженерного забезпечення території; 9) Схема інженерної підготовки та благоустрою території; 10) План розподілу земель за категоріями, власниками і користувачами (форма власності, вид речового права) та план розподілу земель за угіддями з відображенням наявних обмежень (обтяжень); 11) План земельних ділянок сформованих за результатами розроблення містобудівної документації, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру; 12) План земельних ділянок, право на які посвідчено до 2004 року та відомості про які не внесені до Державного земельного кадастру; 13) План обмежень у використанні земель, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру на підставі розробленої містобудівної документації; 14) Схема інженерно-технічних заходів цивільного захисту (за окремим завданням); 15) Звіт про стратегічну екологічну оцінку розробляється відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну

		екологічну оцінку» та Наказу Міністерства екології та природних ресурсів України №465 від 29.12.2018 «Зміни до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»
16	Перелік додаткових текстових та графічних матеріалів або додаткові вимоги до змісту текстових чи графічних матеріалів (за наявності)	У разі наявності у складі комплексного плану матеріалів з обмеженим доступом (текстових та графічних): - матеріали, що містять інформацію з обмеженим доступом, виготовляються у двох варіантах: для публічного користування та для обмеженого користування; - складаються переліки відомостей з обмеженим доступом та зазначаються підстави щодо встановлення обмеження доступу з посиланням на законодавчі акти.
17	Кількість примірників графічних та текстових матеріалів, що передаються замовнику в результаті розроблення комплексного плану	Проектна документація, що включає текстові та графічні матеріали в друкованому й цифровому вигляді, передається замовнику у 7 примірниках: один - для громадського обговорення, один - для розгляду на архітектурно-містобудівній раді, чотири - для проходження стратегічної екологічної оцінки (СЕО), та один - після завершення всіх погоджувальних процедур.
18	Формат передачі даних замовнику по результатам розробки комплексного плану просторового розвитку території Степанецької територіальної громади	Графічні матеріали: - у векторному вигляді в файловій базі даних у форматі *.gdb, з документами карт (креслення) у форматі *.mxd; - набір відомостей, які відповідно до законодавства підлягають внесенню до Державного земельного кадастру, у форматі *.XML - копії документів карт (креслень) у форматі *.PDF. Текстові матеріали: - у вигляді документів у форматі *.PDF

Розроблено автором на основі джерел [15, 32, 3].

Завдання для комплексного плану просторового розвитку Степанецької територіальної громади були сформовані на основі аналізу діючих стратегічних

документів громади, а саме: Програми соціально-економічного розвитку Степанецької сільської об'єднаної територіальної громади на 2024 рік, Стратегії розвитку Степанецької об'єднаної територіальної громади на 2019-2025 роки, а також відповідно до вимог ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»

Сформульовані завдання мають навчальний характер і виконані з метою формування навичок практичного застосування підходів до підготовки містобудівної документації. Вони демонструють алгоритм узгодження просторового планування з локальними стратегічними цілями, нормативними вимогами та особливостями конкретної громади, що відповідає сучасним вимогам до комплексного бачення розвитку територій.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі розглянуто практичні аспекти формування завдання на розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади.

Основна увага зосереджена на визначенні змісту завдання, його структурних компонентів, а також ключових напрямів просторового планування.

У документі сформульовано стратегічні пріоритети розвитку громади з урахуванням її природно-ресурсного потенціалу, демографічної ситуації, соціальної та інженерної інфраструктури.

Завдання містить вимоги до текстової та графічної частини комплексного плану, описує очікувані результати та порядок узгодження планувальних рішень.

Практичне значення цього етапу полягає в тому, що сформоване завдання є основою для подальшої розробки містобудівної документації та прийняття рішень, які визначатимуть просторовий розвиток громади у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

У межах виконання кваліфікаційної роботи «Комплексний план просторового розвитку територіальної громади: підготовчий етап» було досягнуто поставленої мети - визначено процедуру підготовки до розробки комплексного плану просторового розвитку територіальної громади на прикладі Степанецької ТГ.

Робоча група є не просто технічною одиницею в процедурі планування - вона виконує роль координатора, посередника і носія цінностей громади. Саме через її діяльність забезпечується зв'язок між органами влади, місцевими жителями, представниками бізнесу та експертного середовища. Успішне функціонування такої групи дозволяє досягти балансу інтересів, уникнути конфліктів та посилити легітимність прийнятих рішень. У сучасних умовах децентралізації робоча група також слугує проявом самоорганізації громадян, що підвищує якість управлінських процесів і забезпечує ефективне впровадження стратегічних ініціатив.

Правове регулювання просторового планування в Україні перебуває на етапі активного оновлення та гармонізації з європейськими підходами. Аналіз законодавчих документів засвідчив, що правова система дозволяє громадам самостійно ініціювати та організовувати планувальні процеси. Закон «Про регулювання містобудівної діяльності», Закон «Про землеустрій», державні будівельні норми та урядові постанови формують систему вимог, яка одночасно є і рамкою, і механізмом контролю. Ця нормативна основа дозволяє уникати дублювання функцій, забезпечує прозорість та передбачуваність дій, а також створює сприятливі умови для цифровізації просторового планування.

Ефективність підготовчого етапу безпосередньо залежить від рівня його фінансування. У процесі дослідження було показано, що фінансові потреби є багатокомпонентними: вони охоплюють витрати на збирання та обробку даних, участь фахівців, організацію обговорень, розробку документації, публічні консультації та цифрову інфраструктуру. Окрім того, особливої ваги набуває інформаційна підтримка - створення платформ, друк матеріалів, висвітлення плану в публічному просторі. Розмаїття джерел фінансування - від місцевих бюджетів до

міжнародних грантів - дозволяє адаптувати фінансову модель до можливостей конкретної громади та посилити її фінансову автономію.

Якісний просторовий план не може існувати без повного, актуального та систематизованого інформаційного забезпечення. Підготовчий етап потребує збирання геопросторових, екологічних, демографічних, інфраструктурних, правових і статистичних даних. Особливу складність становить доступ до інформації, якою володіють різні установи, зокрема приватні. Тому важливо не лише визначити, що саме потрібно, а й знати, як це отримати - формально, технічно та юридично. Використання геоінформаційних систем, цифрових моделей рельєфу, кадастрових шарів і картографічних матеріалів дозволяє створити інтегровану базу даних, яка є не просто інструментом проєктування, а основою для прийняття зважених управлінських рішень.

Аналіз природно-ресурсного, демографічного, екологічного та економічного потенціалу конкретної громади дозволяє сформулювати цілісне уявлення про її сильні й слабкі сторони, ризики та перспективи. Просторова характеристика - це не лише опис території, а глибоке розуміння її структури, внутрішніх зв'язків, функціонального призначення земель і зон, взаємозалежності інфраструктури та ресурсів. У випадку Степанецької громади це дозволило виявити як високий аграрний потенціал і значний лісовий фонд, так і виклики, пов'язані з демографічним навантаженням, розселенською структурою та необхідністю інфраструктурної модернізації.

Формування стратегічних пріоритетів розвитку території - це не лише інтелектуальна робота фахівців, а процес, у якому активну роль повинна відігравати громада. Опитування, анкетування, зустрічі з мешканцями, бізнесом та громадськими організаціями дозволяють виявити реальні потреби та цінності, які потім трансформуються у стратегічні напрями. У результаті такого залучення план не лише краще відповідає на запити громади, але й отримує суспільну підтримку. Пріоритети у сфері економіки, інфраструктури, екології, соціального захисту або просторової згуртованості мають відображати як поточний стан, так і бажану модель майбутнього.

Завдання на розробку комплексного плану визначає очікувані результати, обсяги та джерела даних, стратегічні напрямки, планувальні акценти, технічні умови та вимоги до виконавців. Воно є не просто технічним документом, а стратегічним дороговказом, який забезпечує наступність між аналітикою, плануванням і впровадженням. Грамотно сформульоване Завдання - це запорука того, що просторовий план буде реалістичним, практичним та ефективним у контексті ресурсів, можливостей і потреб громади.

Таким чином, робота не лише реалізувала поставлені дослідницькі завдання, але й надала конкретні результати, які можуть бути використані як методичний орієнтир для громад, що перебувають на аналогічному етапі просторового планування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амбулаторія ЗПСМ с. Мартинівка. Канівський Центр первинної медико-санітарної допомоги – Комунальне неприбуткове підприємство Канівської районної ради. URL: <https://kaniv-centr.pmsd.org.ua/ambulatoriya-zpsm-s-martynivka/> (дата звернення: 12.05.2025).
2. Висновок з оцінки впливу на довкілля. Обухівська міська рада. URL: https://obcity.gov.ua/drupal/uploads/2024/04/visnovok_5694.pdf (дата звернення: 12.05.2025).
3. ДБН Б.1.1-14:2021. Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні. На заміну ДБН Б.1.1-21:2017 “Склад та зміст схеми планування території, на якій реалізуються повноваження сільських, селищних, міських рад“, ДБН Б.1 ; чинний від 2021-12-30. Вид. офіц. Київ : Мінрегіон України, 2022. 75 с.
4. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад : Постанова Каб. Міністрів України від 28.07.2021 № 853. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/853-2021-p#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
5. Для внесення даних про земельні ділянки до Державного земельного кадастру їх власникам необхідно звернутися до землевпорядної організації. Тячівська громада. URL: <https://tyachiv-city.gov.ua/news/1574149114/> (дата звернення: 12.05.2025).
6. Доступ до публічної інформації. Новоукраїнська громада. URL: <https://novoukr-otg.gov.ua/dostup-do-publichnoi-informacii-14-14-40-18-04-2025/> (дата звернення: 12.05.2025).
7. Європейська хартія місцевого самоврядування : Хартія Ради Європи від 15.10.1985 : станом на 16 листоп. 2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення: 12.05.2025).
8. За дорученням уряду Німеччини, ПРООН та GIZ анонсували ініціативу на суму 11.85 млн євро для підтримки місцевих рішень. UNDP. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/za-doruchennyam-uryadu->

nimechchynu-proon-ta-giz-anonsuvaly-initsiatyvu-na-sumu-1185-mln-yevro-dlya-pidtrymky-mistsevykh-rishen (дата звернення: 12.05.2025).

9. Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки комплексного плану просторового розвитку території Роганської селищної територіальної громади Харківського району Харківської області. Роганська селищна військова адміністрація. URL: <https://roganska-gromada.gov.ua/news/1715319091/> (дата звернення: 12.05.2025).

10. Звіти про стратегічну екологічну оцінку. Пришибська громада. URL: <https://pryshybska-gromada.gov.ua/ohorona-navkolishnogo-prirodnogo-seredovischa-09-46-57-22-02-2022/> (дата звернення: 12.05.2025).

11. Інвестиційний потенціал державно-приватного партнерства. UkraineInvest. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/analytics-research/guide-investyczijnyj-potenczial-derzhavno-pryvatnogo-partnerstva/> (дата звернення: 12.05.2025).

12. Інтерактивна карта ґрунтів України. Superagronom.com. URL: <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#wind22> (дата звернення: 12.05.2025).

13. Карпінський Ю. О., Кінь Д. О. Методичні рекомендації щодо діяльності органів місцевого самоврядування у сфері НІГД : практ. посіб. Київ : КНУБА, 2023. 276 с. URL: https://land.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/posibnyk-gromadam-nigd_fin.pdf (дата звернення: 12.05.2025)

14. Карта автодоріг України. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://mtu.gov.ua/files/Карта%20автодоріг.pdf> (дата звернення: 12.05.2025).

15. Про затвердження програми соціально - економічного розвитку Степанецької об'єднаної територіальної громади на 2025 рік : Рішення від 16.12.2024 № 39-41/ІХ. URL: https://rada.info/upload/users_files/35777400/95d3bd1dc653437414addf43d55ef610.zip (дата звернення: 12.05.2025).

16. Методичні підходи щодо розроблення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади/ О. М. Клюка та ін. Збірник наукових праць Українського державного університету залізничного транспорту, 2024. № 208.

С. 106–121. URL: <https://doi.org/10.18664/1994-7852.208.2024.308224> (дата звернення: 12.05.2025).

17. «МХП тримає продовольчий фронт», - Ольга Форостяна, директорка ПрАТ «Миронівська птахофабрика». 18000.com.ua. URL: <https://18000.com.ua/strichkanovin/mxp-trimaye-prodovolchij-front-olga-forostyana-direktorka-prat-mironivska-ptahofabrika/> (дата звернення: 12.05.2025).

18. Обґрунтування та план закупівлі UA-P-2024-12-06-021457-a. Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/uk/tender/UA-2024-12-06-017642-a> (дата звернення: 12.05.2025).

19. Практичні рекомендації з розробки системи управління електронними ресурсами за допомогою цифрових технологій, проєктів просторового планування та інтегрованого підходу на прикладі Дружківської міської територіальної громади Донецької області. United Nations Development Programme (UNDP) Ukraine, 2023. 44 с. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2023-08/undp-ua-practical_recommendations_for_developing_a_community_electronic_resource_management_system.pdf (дата звернення: 12.05.2025).

20. Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території : Постанова Каб. Міністрів України від 09.06.2021 № 632 : станом на 11 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/632-2021-p#Text> (дата звернення: 12.05.2025).

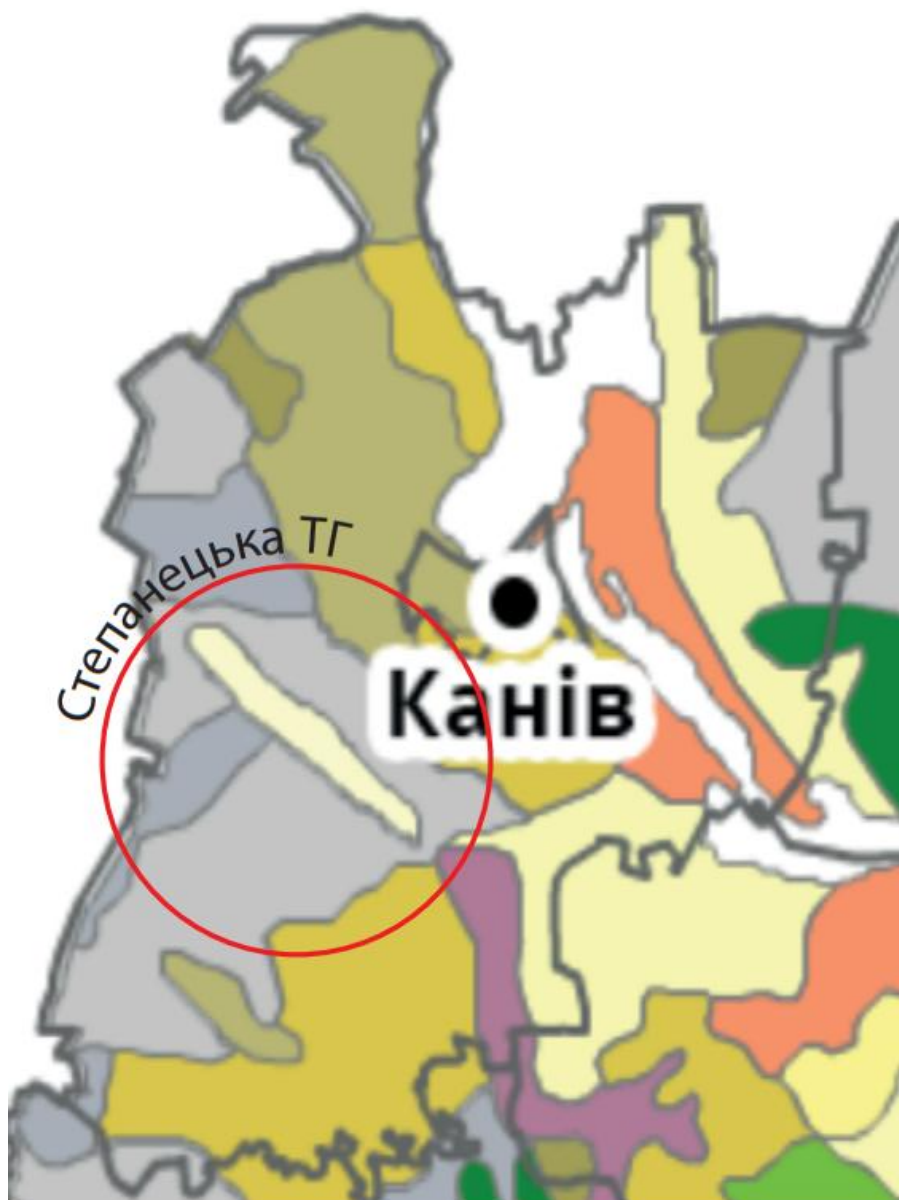
21. Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації : Постанова Каб. Міністрів України від 01.09.2021 № 926 : станом на 11 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2021-p#Text> (дата звернення: 12.05.2025).

22. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення: 12.05.2025).

23. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI : станом на 9 лют. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
24. Про розроблення комплексного плану просторового розвитку території Чорноморської міської територіальної громади. Чорноморська міська територіальна громада - офіційний веб-сайт. URL: <https://od.cmr.gov.ua/documents/52269-pro-rozroblennia-kompleksnogo-planu-prostorovogo-rozvitku-teritoriyi-cornomorskoyi-miskoyi-teritorialnoyi-gromadi> (дата звернення: 12.05.2025).
25. Програма: Конкурс «Громада на всі 100» від USAID. Грантові можливості для громад. URL: <https://hranty-dlya-hromad.golocal-ukraine.com/program/konkurs-gromada-na-vsi-100-vid-usaid/> (дата звернення: 12.05.2025).
26. Простір мого майбутнього: що дає Комплексний план просторового розвитку для жителів громади. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.ua/news/17872> (дата звернення: 12.05.2025).
27. Робоча група з розробки комплексного плану просторового розвитку: що та як робити?. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/18954> (дата звернення: 12.05.2025).
28. Розробка комплексних планів : посіб. для громад. Київ : USAID АГРО, 2022. 87 с. URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/817/Посібник_для_громад.pdf (дата звернення: 12.05.2025).
29. Роль, функції та діяльність робочої групи щодо формування завдання на розроблення комплексного плану просторового розвитку. Всеукраїнська Асоціація об'єднаних територіальних громад. URL: <https://hromady.org/formuvannya-zavdannya-na-rozroblennya-kompleksnogo-planu-prostorovogo-rozvitku/> (дата звернення: 12.05.2025).
30. Сприяння інтегрованому розвитку міст в Україні. Startseite - giz.de. URL: <https://www.giz.de/en/worldwide/128341.html> (дата звернення: 12.05.2025).
31. Степанецька сільська громада. Ukraine - Visicom maps. URL: <https://maps.visicom.ua/c/31.21628,49.62962,11/f/OTGUA5H6M?lang=uk> (дата звернення: 12.05.2025).

32. Стратегія розвитку Степанецької об'єднаної територіальної громади на 2019 - 2025 рр. Рада інфо - портал місцевого самоврядування України. URL: https://rada.info/upload/users_files/35777400/8f0e279710093fd5e9ed5c8bd7344ed8.docx (дата звернення: 12.05.2025).
33. Шаповал Д. В. Правові проблеми та перспективи просторового планування використання земель у межах територіальних громад. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2024 Т. 2, № 84. С. 272–277. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.2.37> (дата звернення: 12.05.2025).
34. Щодо особливостей формування та отримання запитів від розпорядників вихідних даних. Всеукраїнська Асоціація об'єднаних територіальних громад. URL: <https://hromady.org/shhodo-osoblivostej-formuvannya-ta-otrimannya-zapitiv/> (дата звернення: 12.05.2025).

ДОДАТКИ

- Дерново-прихованопідзолисті піщані та глинисто-піщані ґрунти (борові піски)
- Чорноземи глибокі малогумусні вилуговані
- Чорноземи глибокі малогумусні карбонатні
- Ясно-сірі опідзолені ґрунти

Цитовано за джерелом [12].

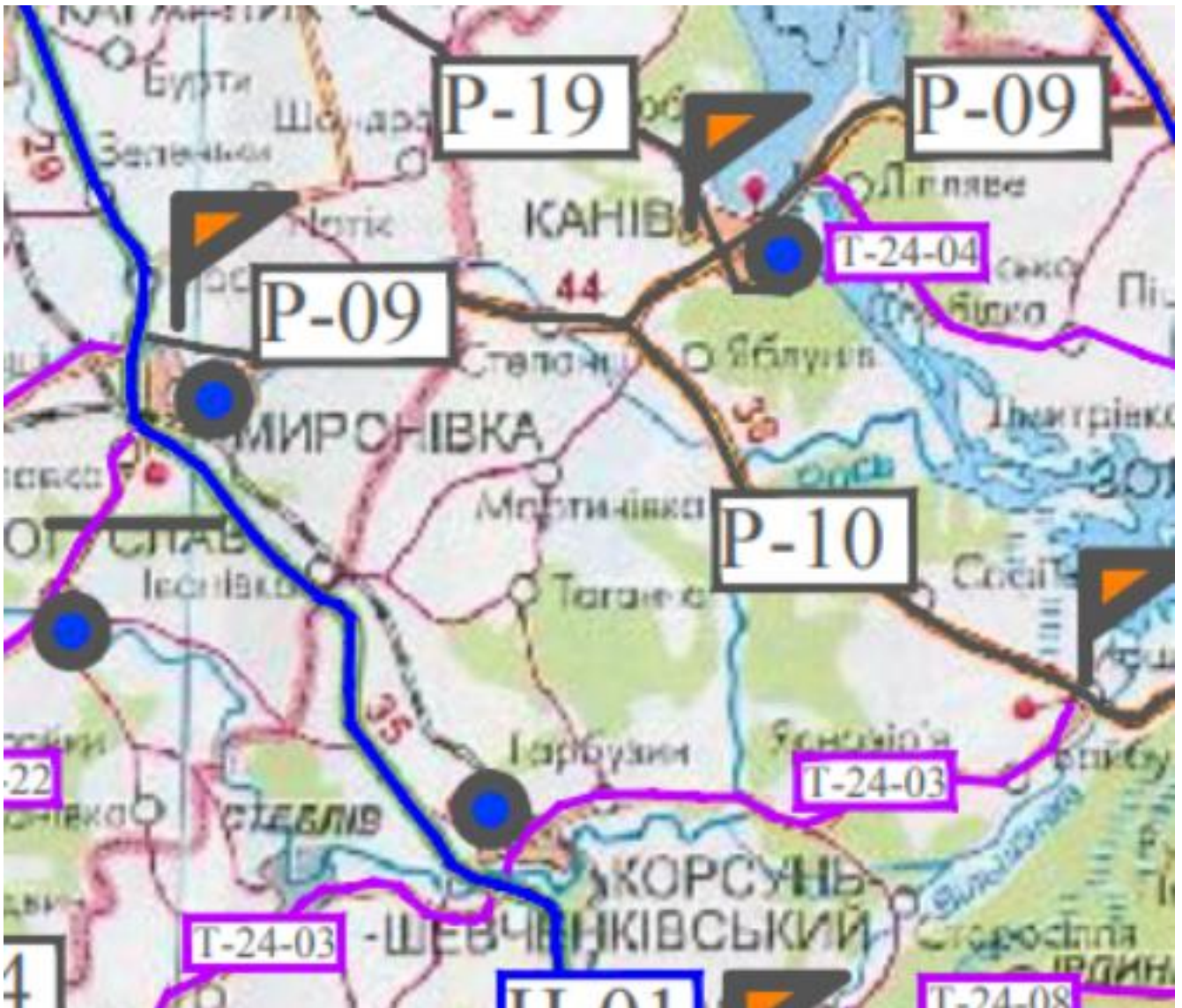
Цитовано за джерелом [31].

ПрАТ «Миронівська птахофабрика» - одне з найбільших підприємств у регіоні

Цитовано за джерелом [17].

Дорога державного значення Р-10, що проходить через територію Степанецької ТГ

Цитовано за джерелом [14].

Додаток Д
Амбулаторія ЗПСМ с. Мартинівка

Цитовано за джерелом [1].

SWOT-аналіз Степанецької громади.

Сильні сторони	Слабкі сторони
Вигідне географічне розташування на території району на межі Київської та Черкаської областей, на автодорозі Р-09, поблизу Н-01 та Н-02	Незначний досвід залучення позабюджетних (грантових) коштів
Наявність аграрних підприємств на території ОТГ, діяльність яких виходить за межі області та України	Застаріле матеріально-технічне оснащення закладів загальної середньої освіти, охорони здоров'я, культури та комунальних підприємств
Можливість інвестицій в земельні ресурси	Значні території забруднені стихійними сміттєзвалищами порушено гідрологічний режим водних об'єктів
Сільськогосподарські та лісогосподарські землі складають близько 94% території громади і є потужним ресурсом для подальшого економічного розвитку громади	Низький рівень забезпеченості кадрами в освітній, медичній, соціальній сферах та недостатня забезпеченість трудовими ресурсами загалом
Наявність спортивних і творчих колективів, які популяризують громаду в області та за її межами	Незадовільна якість основних автодоріг, які з'єднують населені пункти громади
Стала підтримка більшістю громади дій місцевої влади з її розвитку	Погіршення екологічного стану навколишнього середовища внаслідок діяльності промислових підприємств
Багатий природній ландшафт, наявність рекреаційних зон та природо-заповідних територій	Високе енергоспоживання бюджетних установ
Наявність діючих комунальних підприємств	Висока залежність бюджету від кількох платників податків
Середній розмір заробітної плати в громаді співставний з аналогічними даними по м. Києву	Ініціативність місцевих жителів ними самими оцінюється, як невисока

Можливості	Загрози
Створення сприятливих умов для залучення зовнішніх інвестицій	Згортання реформ
Ріст наявних річних доходів населення	Політична та фінансова нестабільність
Зростання популярності сільського, зеленого, культурного, світоглядного туризму серед населення України та інших	Посилення військового конфлікту на сході України
Наявність місцевих, державних та регіональних програм для розвитку сільських територій та кооперації	Перекладання на місцеве самоврядування державних фінансових зобов'язань
Діяльність в Україні проектів міжнародної технічної допомоги, які підтримуватимуть об'єднані громади	Відтік кваліфікованих трудових ресурсів за межі країни
Прискорений розвиток альтернативної енергетики	Від'ємний демографічний показник
Розвиток підприємництва у сфері надання послуг населенню	Забрудненість річки Росава інших водних об'єктів та ґрунтових вод і як наслідок, виникнення екологічних та соціально-побутових проблем
Розбудова транспортної інфраструктури	Недостатня кількість державних коштів для розвитку села
	Погіршення епідеміологічної ситуації серед населення

Цитовано за джерелом [15].